

Tézisek

Értekezésem témájához szín-keverési kísérletek révén jutottam el, melyet a hagyományos festészet és az alkalmazott elektronikus médiumok képalkotási formái egyaránt befolyásoltak. Az említett szempontokból kiindulva, a színek modulációinak befolyásoló tényezői kapcsán, így a fizikai anyagon és a fényen túl egy másik fontossá vált, látást befolyásoló tényező, a sötét kérdéskörét is vizsgáltam, illetve a látás mentén művészeti szempontból megközelítve, a színmeghatározás formáit próbáltam definiálni.

1. tézis

Megkísértem vizsgálat alá vonni a témában számomra fontos tényezőket, így a fény és a színek mentén a sötétet, bizonyos előképeket is figyelembe véve, kiemelten Isaac Newton és Johann Wolfgang von Goethe elméleteit:

a) Állítom, hogy, bár Newton feltételezett valamit a látható színspektrum mellett vagy azon túl (éter-elméletében), de a színeket kizárólag a fényből vezette le és direkt módon nem foglalkozott a fény érzékelésének és a színek modulációjában fontos szerepet játszó sötét kérdéskörével. Ennek hiányában pedig, Newton elmélete a fény és a színek észlelése szempontjából nem lehet teljes.

b) Goethe színelméletét, Newtonnal való szembenállásának gyümölcseként is értelmezem, mert a newtoni elmélet tulajdonképpen referencia lehetett Goethe számára. Goethe elméletének, véleményem szerint egyik legfontosabb tanulságából a viszonylagosságból kiindulva, megállapítom, hogy minden szín- és fényjelenség a fény minőségétől, a sötét mértékétől, a tárgyak egymás közti vizuális viszonyától, az ember dolgokhoz való viszonyától és mindezek *összetett jelenség-hatásától* függ. Ez a komplex összefüggésrendszer az objektum és a szubjektum kérdéses viszonyát is felveti. A színek észlelése tekintetében dolgozatomban a szubjektum-függőség jelentőségét emelem ki.

c) Véleményem szerint, Goethe szín-harmónia elméletében egy sajátos és általánosan érvényes szín-összefüggés rendszert előfeltételezett, ahol a totalitásban összeálló szín-elemek viszonya volna a harmónia. Ez azonban idealista elképzelés, mert a harmónia is inkább viszonylagos, ahogy a színek határpontjait sem lehet abszolútumként pontosan, törvényben rögzíteni minden érzékelésére vonatkozóan.

d) Véleményem szerint Newton *fénytana* és Goethe *színtana* nem ellentétesek, mert együtt teljesebbé teszik a fény és a színek komplexitásának elméletét, így egymást kiegészítő egységben kell kezelni őket.

e) Izgalmas vállalkozásnak érzem a meglévő rendszerek osztályozását, csoportosítását aszerint, hogy milyen megközelítés érvényesül bennük. A színrendszer modellek vizsgálatának következtetéseként, jövőbe mutatóan vetődött fel bennem egy színrendszer modell, mely a színkeverési problémákon túlmutatva a vizuális észleleti rendszer átfogó modellje lehetne.

2. tézis

A fény kérdésköréből továbblépve, azt kibővítve és annak segítségével vizsgáltam a sötét mibenlétét:

a) Megállapítom, hogy, mivel a fény intenzitása esetenként változhat, így a tökéletes fehér fény csak látszólag jön létre és egymás viszonylatában, a látó számára törvényszerűen színértékkel kell rendelkezniük.

b) Feltételezésem alapján arra a következtetésre jutottam, amit ellentétképzésként értelmeztek már, hogy a sötét is rendelkezik a fényhez hasonló hatóerővel, amellyel a fény zónáját befolyásolja, gyengítve annak erejét, sőt a fény-elnyeléssel eltünteti, vagy valami mássá alakítja, illetve a fény hatóerején kívül maradva a tér nagyobb részét birtokolja. Ennek némileg ellentmondva, véleményem szerint, a fény valamilyen módon mégis behálózza a látott teret, ha másképp nem, akkor közvetve a visszaverődések révén.

c) Véleményem szerint a fény sötétség nélkül, homogén fényszövet lenne. Így, szerintem, a sötétség hiányában tulajdonképpen nem látnánk, bizonyos értelemben vakok lennénk. A sötétség, mint a fény ellentétes ereje, egyben a fény melletti szükségszerűség is. Megállapítom, hogy a fény olyan erő, amely ereje teljében nem képes befogadhatóan megnyilvánulni, és a sötét tulajdonképpen olyan neutralizáló erő, amely a fény valódi erejének pacifikálását is szolgálja a szem számára.

3. tézis

A látás kapcsán pedig a művészeti szempontból fontos fény- és színlátás, illetve a színfelismerés három formáját és módját határoztam meg, melyekhez három saját definíciót rendeltem:

A színek tanulmányozása során tapasztaltak és az elvégzett gyakorlatok alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a színlátás és színmeghatározás jellege szerint és célja függvényében is több csoportra osztható. Ilyen kategória-lehetőség az *előképeken alapuló tárgyas*, az *ábrázoló célzatú* és az *intro-generáló* színlátás és színmeghatározás. Ezek szerint a színmeghatározás jellege vagy kívülről percipiált és befelé haladó irányú, vagy belülről generált, így (annak rögzítésében) kifelé haladó.